

XXVIII. ÉVFOLYAM, 2018/1. SZÁM

2018. TAVASZ

franka

Nemzeti ünnep

7. oldal

Szalagavató

9. oldal

**Dr. Papp Miklós
emlékei**

14. oldal

**Könyvbemutató
Szent László
tiszteletére**

16. oldal

Zrínyi és Vergilius

21. oldal

Interjú:

**Tihamér atya
nagy jubileuma**

Krisztus föltámadt!

„Isten, ahol akarja, legyőzi a természet rendjét, és emberfölötti dolgokat művel...”
(nagyböjti vecsernye).

Amennyire elképzelhetetlen az ember számára, annyira csodálatos megtapasztalni az Isten végtelen szeretetét, amellyel lehajol hozzánk a teremtett világba, hogy felemeljen és üdvözítsen. A feltámadási ikonon jól látszik, hogy az alvilágba leszálló Krisztus az ember segítségére siet. Aki valaha is látta már Michelangelo teremtés-ábrázolását a Sziklás-kápolnában, az ugyanazt az isteni erőt látja ott ábrázolni. A húsvéti kontákunkban úgy énekeljük ezt meg, mint egy személyes haladást: „Bárha sírba is leszálltál, Halhatatlan, de a pokol hatalmát megrontád, és föltámadtál, mint győzedelmes Krisztus Isten, a kenethozó asszonyoknak mondván: Örvendjetelek!”

„Jertek, minden hívek, hajoljunk meg Krisztus szent feltámadásának, mert íme, kereszt által lőn az egész világ öröme.” (Utrenye)

Képtelenségnek tűnik megérteni a húsvét titkát, ha előtte nem voltunk ott a keresztövében. „A keresztről szóló tanítás azoknak, akik elvesznek, balgaság ugyan, de nekünk, akik üdvözülünk, Isten ereje.” (IKor 1,18) A nagyhétben ott találjuk Krisztus üdvözítő szenvedését, de ennek az üdvözülésnek, felemelésének az ára, hogy a bűnben meghalt lelkeknek előtte a negyvennapos böjtben meg kellett tisztulnia. Nem önmagától tisztul az ember, ahogy Kréai Szent András imádkozza: „Ne kívánd tőlem a bűnbánat gyümölcseit, mert megfogyatkozott bennem az én erőm, adj nekem töredelmes szívet és lelki szegénységet, hogy kedvesen fogadott áldozat gyanánt ezeket mutassam be neked egyetlen Üdvözítőm”.

A mai ember azért nem érti meg, hogy a húsvét, a föltámadás az ég és föld örvendezésének örökké tartó vígassága, mert az oda vezető utat nem járja végig. Nem lehet valakiből orvos, ha az iskolát ki nem járta. Nem lehet belőlem jó édesapa vagy édesanya, csak akkor, ha törekvésemben és erőfeszítéseimben felnőttem erre a hivatásra, s ezt megfelelően az Úr elé is vittem. A föltámadás öröme, a vágyakozás, hogy elérhessem azt, csak akkor járja át egész bensőmet, ha arra felhasználtam a nagyböjtöt, a nagyhehet – böjtöléssel és imádsággal. Csak akkor, ha a kínszenvedésben jelen voltam a kínszenvedővel, ha jelen voltam a kereszten meghalt Krisztussal. Izaiás szavait akkor tudjuk megénekelni, „Tündökölj, tündökölj, mennyei Jeruzsálem, mert az Úr dicsfénye fölötted fölvirradt...”, ha a sírjából harmadnapra föltámadt Krisztussal együtt támadok fel én is. Hiszen az Ő nevére kereszteltettünk, s Őt is áldjuk mindörökké.

SZAPLONCZAY GERGELY
GÖRÖGKATOLIKUS SZERVEZŐLELKÉSZ (1990/A)

Az esztergomi Temesvári Pelbárt
Ferencs Gimnázium és Kollégium,
valamint a Pax et Bonum Esztergomi
Ferencs Diákegyesület lapja

XXVIII. évfolyam, 2018/1. szám
2018. tavasz

Cím:

2500 Esztergom,
Bottyán János u. 10.

Tel.:

06 (33) 898-098

Ímé:

franka@frankaegom.hu
paxetbonum.esztergom@gmail.com
(Diákegyesület, öregdiákok)

Web:

www.frankaegom.hu

Felelős kiadó:

P. Lukovits Milán OFM

Felelős szerkesztő:

Keppel Dániel

Szerkesztő-munkatárs:

Kedves Ilona

Címlapfotó:

Illyés Dániel (12/B)

Lapterv:

Szedes Balázs Péter © 2015

Nyomda:

Spori Print Vincze Nyomda
(sporiprintv.hu)

Laudetur!

Ez a Franka-lap húsvéti száma, és a Húsvét a feltámadás ünnepe. Azé a feltámadásé, melyről Szent Pál azt írja, hogy „ha Krisztus nem támadt fel, akkor nincs értelme a hiteteknek” (1Kor 15, 14). Tehát a feltámadás nélkül nincs értelmes keresztény hit.

A hit alatt leginkább bizalmat értek, csak másodlagosan intellektuális meggyőződést. Ennek a hitnek a természetét egy profán, hétköznapi hasonlattal szeretném leírni. Felülünk egy repülőgépre (élünk a technika vagy az orvostudomány nagyszerű eszközeivel), és elhiszük, hogy a gépet gondosan megtervezték, hogy a karbantartók lelkiismeretes munkát végeztek, és a pilóta érti a dolgát. Mi nem tudnánk elvégezni ezeket a feladatokat, nem is ismerjük a gép tervezőjét, sem a többi szakembert, mégis megbízunk bennük, egyenesen az életünket bizzuk a szakértelmükre. Ebben a bizalomban megerősít minket, hogy sokan mások is felülnek a gépre.

Vagyis bízunk azokban, akik többet tudnak nálunk, hitünkben támaszkodunk mások hitére, és szeretnénk nagyobb bizonyossághoz jutni. A repülőgép esetében nem istenhitről volt szó, de a vallásos hit természete is hasonló. Embereknek hiszünk, akik többet tudnak nálunk. Azért hiszünk nekik, mert számunkra fontos emberek szavahihető tanúknak tartják őket, és szeretnénk nagyobb bizonyosságra szert tenni.

Nem tudjuk leellenőrizni a repülőgép tervrajzait, hogy biztosan jól működik-e. Ha sikeresen földet értünk, akkor legközelebb már nagyobb bizalommal ülünk föl rá. Az istenhitben is így jutunk nagyobb bizonyosságra. Ha valaki úgy él, mintha Isten nem létezne, mintha Jézus Krisztus nem támadt volna föl, annak megdöbbentő szembesülés, ha életében, vagy halála után találkozik vele. Aki pedig Isten és a feltámadás hitében él, az egyre jobban megbizonyosodik, hogy Isten él.

A Franka-lap minden kedves Olvasójának azt kívánom, hogy legyen annak a tanúja, hogy az ő életében jelen van a feltámadt Üdvözítő! (Ezeket a gondolatokat kevésbé köszönhetem magamnak, inkább XVI. Benedek pápának, akinek az írásait ezúton is ajánlom az Olvasó figyelmébe! Laudetur!)

P. Lukovits Milán
igazgató

Szolgálni a boldogságukat

* Beszélgetés az aranymisés

Papp Tihamér atyával

Mikor ismertem meg Tihamér atyát? Bizony ennek már több mint ötven éve. Teológiai tanulmányait végezte, és a szerzetesi örökfogadalomra készült. Akkor is ez a tartás jellemezte: kissé félrebillentett fej, halk visszahúzóds, miközben a másik megértésére törekszik.

¶ Kedves atya, hogyan alakult az élete tizen-négy éves koráig, amikor bekerült az esztergomi ferences gimnáziumba?

– Újpesten születtem 1943. december 6-án, de Szécsényben nőttem föl. Állatorvos édesapám ugyanis a háború alatt ott kapott állást. Gyerekkoromban, a szerzetesek 1950-es elhurcolása előtt ismertem meg a ferenceseket. Egy kedves epizód: édesanyám öcsémrel és velem – egyébként öten vagyunk testvérek – Budapestre utazott autóbusszal. A kalauz közölte vele, bár csak másfél-két éves lehettem, hogy egy felnőttel csak egy gyerek utazhat ingyen. Erre a szemközti ülésen Szabó Lipót ferences atya – aki véletlenül szintén ekkor utazott – habitusban megszólalt: a másik gyerek az övé. Lehet, hogy akkor fogadtak be engem a ferencesek közé.

Szüleim mindig vállalták a hitüket, a család együtt járt misére a Rákosi-korban. Tízéves lehettem, amikor megfogalmazódott bennem: pap szeretnék lenni. Ez független volt a ferencesektől, a liturgia szépsége, a ministrálás, a hit élménye és káplánjaink buzgótsága ragadott meg. Így kerültem 1958-ban a ferences gimnáziumba kispap-jelöltként.

¶ Az egyházmegyei kispap-jelöltből végül ferences szerzetesnövendék lett.

– A gimnáziumi évek alatt mindvégig kitarítottam a papság mellett, majd negyedikben, amikor be kellett adni a jelentkezést, akkor változott meg bennem valami, ami a ferences élet, a ferences szellemiség felé vonzott.

Mikor osztálytársaim megtudták, hogy ferencesnek jelentkeztem, azt kérdezték tőlem: nem volt elég belőlük négy év? A közösség hatott rám, illetve Szent Ferenc

szellemisége vonzott. Tanárain nagyszemélyű emberek voltak; különböző karakterek, pozitív és negatív vonásokkal egyaránt. Prefektusom Iglói Ignác atya volt, osztályfőnököm a piarista Csányi László. Nem tanított Gerencsér Sándor atya, de ma is elém rajzolódik a maga szigorú egyéniségével. Beney György oktatta a matematikát és a fizikát, Takács Gergely atya pedig a latint és az oroszot.

¶ Amikor belépett a rendbe, hármas döntést kellett hoznia: pap, szerzetes és tanár lesz.

Csak azzal a feltétellel vettem fel, ha vállalom a tanárságot, bár nem volt ilyen ambícióm. A matematika-fizika szakpárt választottam. A nyelvek nem nagyon mentek, a humán tárgyakat pedig átszötte a politika, ezért „menekvéséppen” döntöttem a matematika és a fizika mellett.

¶ 1962-ben érettségizett. Gimnazistaként mennyire élt üvegházban, mit tudott a külvilágban folyó egyházellenes támadásokról?

– Esztergomban valóban védeltséget élveztünk, de szentendrei gimnáziumunkban meghurcolták a diákokat és az atyákat. Somogyvári Hetény atyát 1961-ben gyilkolták meg az ávosok. Előtte két évig a hittanárom volt, majd a szentendrei iskolába került.

A világi hatalom öngyilkossággént igyekezett föltüntetni a gyilkosságot. A valódságot később elmondta a Margit körúti (akkoriban Mártírok úti) rendház portáján szolgáló testvér. A rendőrségtől két férfi cipelte be a teljesen magatehetetlen Hetény atyát a szobájába, majd megtiltották a rendtársaknak, hogy belépjenek hozzá.

Később az ajtókilincsrre fölakasztva, késsel átszűrva találtak rá. Ezt önmaga nem tudta volna végrehajtani – és lelki

beállítottsága is egészen más volt. Halála után nem folyt semmiféle nyomozás, azonnal lezárták az ügyet.

☞ **Nem félt, hogy a kommunista világban üldöztetést, börtönt, akár mártíromságot is vállalni kell?**

– Szüleimtől azt láttam, azt tanultam, bármibe kerüljön is, hitünket minden körülmények között meg kell tartani. Ez a konokság, ez az elszántság munkált bennem. Amikor beadtam a jelentkezést, életem végére képzeltem magam. Visszatekintve hogyan válaszolok arra a kérdésre: mivel töltöttem földi életemet, és vajon érdemes volt-e ezt az utat követnem? Közben fölvetődött, hogy talán geológus, mérnök vagy orvos legyek. Mindegyik hivatással segíthetem az embereket, de nem biztos, hogy boldoggá teszem őket azzal a szolgálattal. Egyetlen dolog van, amivel maradandóan szolgálhatom a boldogságukat, az pedig a lelkekkel való foglalkozás, hogy rátaláljanak Istenre.

☞ **A novíciusi évet is az esztergomi épületben töltötte.**

– Majd a teológiai tanulmányokat is itt végeztem. A teljes képzés ebben az épületben folyt. Három alkalommal ideiglenes fogadalmat, majd 1966-ban örökfogadalmat tettem. 1968. február 25-én szentelt pappá Szabó Imre püspök. Utána készültem az egyetemi fölvételre.

☞ **Hogyan folytak az egyetemi tanulmányok?**

– A matematikát és a fizikát azért választottam – mint említettem –, hogy elkerüljem a politikát. Nem egészen így sikerült. Az egyik tanszék vezetője, az egyetem párttitkára az első évfolyamon közölte velem, nem tart alkalmasnak a tanári pályára. És amikor nála vizsgáztam, ezt mindig bizonyította is.

☞ **Megbuktatta?**

– Természetesen. És ez végigkísérte egyetemi pályafutásomat. Nála nem volt – nem lehetett – sikeres vizsgám. Végül nem kaptam diplomát. Vajon ferences maradhatok-e ezek után? Hazatérve Pasarétre – az ottani rendházból jártam be az egyetemre –, első utam a templomba vezetett: „Uram, köszönöm! Te tudod, miért alakult így, rád bízom a továbbiakat.” Végül szakonként külön szereztem meg a diplomát.

Fotó: Ilyés Dániel (t/z/B)

Az említett professzor saját gyermekeit nem engedte vallásos édesanyjához, nehogy „félrenevelje” őket. Két öccse a ferences gimnáziumba járt, egyházmegyes papok lettek. Jóval később érdeklődtem tőlük a bátyjuk felől. Elmondták, nyugdíjba vonult, vidékre költözött, és átgondolta az életét. Vagyis megtért. Talán a tőle kapott szenvedésekkel valamennyire én is hozzájárultam ehhez...

☞ **1973-tól tizenöt éven át az esztergomi gimnáziumban tanított.**

– Emellett prefektus is voltam, egy időben rektorhelyettes, majd rektor. Akkoriban alakították át kisebbekre a hatalmas hálótermeket. Végül megbíztak a házfőnöki teendők ellátásával is.

☞ **További pályafutása is házfőnökséggel kötődött össze.**

– Nem volt könnyű a három évig tartó szolgálat a budai rendházban. A házfőnökség mellett a jelöltek magisztere lettem, részt vettem a plébániai lelkipásztori munkában, valamint Szentendrén matematikát és hittant tanítottam.

☞ **Közben, 1989-ben megindult a kárpátaljai misszió.**

– A kezdetektől szívesen részt vettem volna benne, de csak két év múlva, 1991-ben kerültem ki. Történelmi időkben. 1991 augusztusában beléptem a Szovjetunióba, és legközelebb már Ukrajnából utaztam Magyarországra. A birodalom nem azért bomlott fel, jegyzem meg némi humorral, mert én beléptem oda...

☞ **Kárpátalja valóban missziós területnek bizonyult.**

– Ugyanakkor óriási szabadságot nyújtott. A lelkiileg kiéhezett, szinte euforikus örömben élő emberek mindenre készek voltak, hogy megújítsák a katolikus közösségeket. Én meg folytattam a Zatykó László atya által megkezdett munkát az óvodásokkal, a fiatalokkal, a felnőttekkel...

Valóban csodaként éltük meg azokat az időket, persze nem ment olyan simán. 1995-re teljesen kimerültem. Egy év pihenést kaptam a tartományfőnöktől. Nyíkon Márton atya mellé kerültem Mátraverebély-Szentkútra, de néhány hónappal később Majnek Antal atyát a Szentatya kinevezte püspöknek, s én 1995. december végén ismét Kárpátalján találtam magam.

A ferencesek rendkívüli munkát végeztek: a lelki ellátás mellett az élelmezésben, a szegények gondozásában, a magyar kapcsolatok segítségével, a gyógyszerés az orvosi ellátásban is szerepet vállaltak.

De be kellett látnunk, ebben nem merülhet ki papi szolgálatunk, mindinkább be kell vonnunk a világiakat. Ezért bontakoztak ki a karitás-közösségek a plébániákon.

☞ **Hogy érezte magát Kárpátalján?**

– Elkerülhetetlenül adódtak feszültségek, de mindig-gig ajándéknak tekintetem az ottani szolgálatot. Csodálatos világ, ahol sokkal több mindent meg lehetett valósítani a szegénységben, mint a jobb körülmények

között lévő Magyarországon, ahol jóval kisebb a lelkesedés, szerényebb az áldozatvállalási kedv.

Visszakaptuk a kolostort, a plébániaépületet, Csetfalván szép templom épült, Újlakon az állami iskolát egyházi alapítvány vette kézbe. A mezőgazdaságban dolgozókat gépekkel segítettük. A misszió tehát nemcsak lelkipásztori szolgálatot nyújtott, hanem az emberek életének keresztény értékekre épülő reményteljes megerősítését is szolgálta. Nem beszélve a két nagy árvízről, amelyek után a karitás-szervezetek igen hatékonyan segítettek.

☞ **2002-ben hazakerült Mátraverebély-Szentkútra.**

– Pihenésre volt szükségem, másfél évig orvosi ellenőrzés alatt álltam. Még fél év sem telt el, amikor áthelyeztek gyerekkorom helyszínére, Szécsénybe. Négy évig káplánként szolgáltam Zalán atya mellett. Egy érdekes epizód: keresztelőre érkezett a család, a nagyszülők kíséretében. Rám köszönt a nagypapa: „Jó napot!” Korábban párttitkár volt. Halkan megjegyeztem neki: „Valamikor nem így köszöntünk egymásnak.” „Miért, ismerjük egymást?” „Igen, együtt ministráltunk, nem emlékszel?” S mindjárt leomlott az álarc.

☞ **Majd ismét Szentkút következett.**

– Négyen kerültünk a nemzeti kegyhelyre 2006-ban, azzal, hogy fogjunk hozzá, álmodjunk nagyot. Tíz hónap után azonban – megint csak a rend szüksége szerint – Zalaegerszegen folytattam az álmodást. Kineveztek az ottani ferences templom plébánosává. Két év múlva visszahelyeztek Szentkútra. Akkor kezdődtek ott a nagyszabású munkálatok, ugyanakkor folyt a belső, lelki építkezés is: keresztelőre, esküvőre készítettem fel, gyóntattam, prédikáltam.

☞ **2017 augusztusától Esztergomban házfőnök.**

– A legidősebb tagja vagyok a szerzetesközösségnek. Az eddigi tapasztalataim alapján remélem, hozzá tudok járulni a ház életének elmélyültebb továbbépítéséhez.

☞ **Hogyan foglalná össze eddigi papi-szerzetesi ars poeticáját?**

– Alapvető beállítottságom és vágyam, hogy lelkipásztorként az emberekkel foglalkozzam. Hiszem, hogy a pedagóguspályán töltött 18 esztendő is gazdagabbá tette papi mivoltomat, szerzetesi életemet. És a ferences családhoz való tartozás jelenti a megtartó erőt.

A papság nem egyszemélyes, sem küldetésében, sem kivitelezésében. Minden megkeresztelt ember Krisztus papságának részese, és velünk, a szolgáló papsággal együtt, közösen építjük Isten országát, és hívjuk meg a kívülállókat Krisztushoz.

ELMER ISTVÁN (1970/B)

Tisztelt Nevelőtestület, kedves Diáktársaim!

Mit jelent a mai fiatalságnak március 15-e? Amikor Bánhidya tanár úr megkért ezen beszéd elmondására, ezt a kérdést szegezte nekem. Teljesen meghökkenem. Egyszerűen nem tudtam válaszolni rá.

Mit jelent a mai fiatalságnak, mit jelent nekem március 15-e? Ezen gondolkodtam az elmúlt napokban. Valóban több egy kiskorunkban belénk táplált szokásnál? Egy kellemes munkaszüneti napnál? Vagy egy átásított iskolai ünnepségnél, és a szív fölélő tűzött kokárdánál? Megdöbbentő, hogy pusztán megszokásból és modorosságból mekkora áltiszteletet, álálhatatot tudunk tanúsítani olyan dolgok iránt, melyeknek üzenetét egy fikarcnyit sem érezzük át. Pedig a mai napnak van mit jelentenie számunkra, és ha meg sem próbáljuk megtalálni az értelmét, cinikostársai leszünk azoknak, akik egy díszpapírba csomagolt, de üres dobozzá akarják tenni ezt az ünnepet, nemzeti hőseinket pedig feledésbe merülők, talán sosem létezett mesefigurákká.

De mit kell, hogy jelentsen nekünk a mai nap? Véleményem szerint egy fogalmat kell tisztáznunk magunkban, egy fogalmat, amelyet bár használunk, egyáltalán nem biztos, hogy megértjük, mit jelent: ez pedig a márciusi ifjak fogalma. Igen ifjak, fiatalok: pont, mint mi. Vegyes háttérrel rendelkeztek, más-más érdekelte őket, más-más irányba képzeltek el az életüket: ugyanúgy, mint mi. Változást akartak és változást értek el. Ez a sok, különböző, egyedi ember egységként kelt fel kényelmes mindennapjaiból és mondta: elég! Pedig sokan közülük még csak nem is ismerték egymást, és semmit sem tudtak a másiktól. Mégis kéz a kézben álltak a tettek mezejére. A tettek mezeje. Talán ebben különbözünk tőlük, azt gondoljuk, az nem a mi terepünk. Hiszen azért van a közmunkás, hogy felszedje a szemetet az utcán, azért van a rendőr, hogy megvédje az ártatlanokat, az orvosok, hogy segítsenek a betegeken, a politikusok pedig, hogy szolgálják az országot. Tehát a tettek mezeje – és így a felelősség is – az idősebbeké, a felnőtteké. Ha hazánk fiataljai 170 éve is így gondolkoznak, ma nem lenne mit ünnepelnünk. Ők bebizonyították nekünk, hogy nem vagyunk

Mit jelent a mai fiatalságnak március 15-e?

* Gajdácsi Áron beszéde az 1848/49-es forradalom és szabadságharc 170. évfordulója alkalmából rendezett iskolai nemzeti ünnepen

arra kárhoztatva, hogy a történelem elszenvetői legyünk. Tehetünk, sőt tennünk kell a számunkra fontos dolgokért, vagy azok örökre elvesznek, ill. soha létre sem jönnek.

Mit jelent a mai fiatalságnak, mit jelent nekünk március 15-e? Ezzel a kérdéssel kezdtem beszédemet, de így végére érve sem adtam rá választ. Az oka az, hogy nem tudok. Nem tudok belelenni hazánk egész fiatalságának fejébe, egyenként, személyekként, hogy megvizsgáljam, mit jelent számunkra a mai nap. De azt tudom, hogy mit jelenthet. Ez pedig nem más, minthogy márciusi ifjakká kell válnunk. Mert ha megtesszük ezt, kitűzünk egy igaz és nemes célt, beállunk egy igaz és nemes vezető mögé, és ugyan-csak igazán és nemesen küzdünk érte, betűket írhatunk a történelemlapok új oldalaira.

Atettek mezeje hazánk és a keresztény Európa viszonylatában sajnos üres és kopár. Mostanában ugyanis szűgyen kiállunk a hazánkért, nemzetünkért, egyházunkért vagy bármiért, ami fontos nekünk. Szűgyelljük véleményünket, és úgy gondoljuk, hogy értelmetlen bármibe is kezdenünk. Kedves Diáktársaim! Íme, az élő példa: nemhogy van beleszólásunk a dolgok menetébe, de vannak értékes dolgok, amiket csak mi őrizhetünk vagy teremthetünk meg. Egy dolgunk van hát: merjünk a tettek mezejére állni, merjünk történelmet írni! Merjünk márciusi ifjak lenni!

Köszönöm a figyelmet!

GAJDÁCSI ÁRON (11/B)

Újjáéledő fotószakkör

* A szakkollégiumok palettájáról

Sokan gondolják azt, hogy fotózni nem nagy dolog. Igazából a gép elsütése tényleg nem az, hiszen csak egy gombnyomás az egész. De tényleg ennyi lenne? Valójában ez a képkészítés folyamatának 1%-át fedi le.

Horváth Álmos (12/A) és én azon vagyunk, hogy a többi 99%-ot átadjuk azoknak, akik eljönnek a szakkörre. Nem vagyunk szakértők, nem ez a szakmánk, csupán megosztjuk az eddig szerzett tapasztalatainkat. Kezdjük ezt a kamera működési elvétől az alapbeállításokon át egészen a képszerkesztő programok használatáig. Viszont ezek csak eszközök ahhoz, hogy a valóságot a saját olvasatunkban tudjuk megörökíteni.

A fotózásnak rengeteg ágazata van. Én például a természetfotózás, a portréfotózás és az eseményfotózás kapcsán tudok tanácsot adni.

Jóllehet kevesen vagyunk, de ennek köszönhetően mindenki ki tud bontakozni. Sokan azért nem jönnek el, mert nincs fényképezőgépük, ami, ha jól belegondolunk, nem igaz. Bármilyen van kamera, az már tulajdonképpen egy fényképezőgép, lehet az mobiltelefon vagy bármi más. Mi igyekszünk mindent átadni a digitális fényképezéstől az analógig. Szeretettel várunk tehát minden érdeklődőt hétfő este 8-kor az iskola 2. emeletén.

ILLYÉS DÁNIEL (12/B)

Óráról órára sajátos stílust próbálunk kialakítani mindenkiben. Tanácsokkal látjuk el egymást, beszélgetünk a világ helyzetéről, egymás életéről, ezzel egy harmonikus, közvetlen hangulatot tudunk teremteni. Próbáljuk elérni a diákok megnyílását, kihozni belőlük a belső értékeket, a bennük rejlő tehetséget. Ehhez próbáljuk hozzáegyeztetni a dolgok fizikai részét is, magát a technikát. A fotográfia egy nehéz tárgy, aminek az elsajátításához nagyon sok idő kell. Ehhez motiváció és hozzá párosult kitartás kell. Ha az ember élvezi, amit csinál, megteremti az alapját a fejlődésének. A Franka Fotó Szakkörben az ember láthatja a közvetlen környezetében élő társait, akiket összeköt a közös érdeklődés és a tudásvágy. Ehhez egy kissé emelkedettebb hangulat kell, amit olykor nehéz megteremteni. A diákok sokat segítenek, hiszen le tudjuk kötni a figyelmüket, és ezzel kérdések fogalmazódnak meg bennük adott dolgokkal kapcsolatban, amivel segítik a mi munkánkat is. Reméljük, az elkövetkező időkben még több diákot tudhatunk körünkben, és még több tehetséget láthatunk megnyílni, akik tovább tudják majd vinni a fotográfia tudományát.

HORVÁTH ÁLMOS (12/A)

Szalagavató

* A szalag mint felnőtté válásunk szimbóluma

Az idő rohanását ebben az évben is megtapasztalhattuk, hiszen januárban már a saját szalagavatónkra készülődtünk.

Ünnepségünk a templomban kezdődött szentmisével, majd a szalagok feltűzésére a tornateremben került sor. Ezt követően rövid összeállításokat tekinthettek meg a jelenlévők a végzős évfolyamról. Záróakkordként pedig vacsora várt bennünket, valamint tanárainkat. Elgondolkodtatott, hogy mit jelent ez a szalag nekünk, hogy miért több ez számunkra egy szövetszövetdarabnál?

Először is emlékeztet minket a közelgő érettségire, vagy talán felhívja a figyelmünket a felnőtté válás arra az oldalára, amit röviden úgy mondhatunk, hogy felelősség. Felelősséggel tartozunk kijelentéseinkért, tetteinkért. Felelősek vagyunk azért, ami körülvesz minket. Később pedig felelősek leszünk gyermekeinkért, valamint azért, hogy ők mit kapnak örökösként tőlünk. Másodsorban pedig emlékszem. Rólunk s nekünk. Az itt eltöltött négy

és hat év emlékei, élményei, szomorúságai és örömei. Azok az emlékek, amelyekre mindig emlékezni fogunk, amelyek miatt igazán frankások maradunk örökre, amelyek miatt ez a közösség évről évre egyre csak nagyobb lesz.

Frankásnak lenni nemcsak azt a négy, illetve hat évet jelenti, hanem egy olyan csapatot, amely jóban-rosszban egy biztos pont tagjai számára. Ez a mi grundunk! Mi vagyunk, akik alkotjuk és alakítjuk!

Úgy gondolom, hogy méltó örököséivé kell válnunk a Pál utcai fiúknak, akik megőrizték a grundjukat. Kicsit talán furán hangozhatnak ezek a szavak a nálunk fiatalabb diáktársaink számára, de talán majd ők is erre a felismerésre jutnak: egy dolgot csak akkor értünk meg igazán, amikor már múlt időben kell róla beszélni.

Azt gondolom, hogy ez már az itt-létünk búcsúpillanata. Felelős felnőttként immár

köszönettel tartozunk ezért az időért és bocsánatkéréssel azért, ami rosszat tettünk. Ahhoz, hogy mindig tiszta szívvel emlékezhessen tanárs diák egyaránt, szükséges, hogy tudjunk szívből megbocsátani egymásnak – ezt a kis grundot ezzel is tovább építhetjük.

Megpróbálhatjuk, de hosszú távon nem sikerülhet megkerülni az Irgalom Atyját, aki soha nem hagy el bennünket, és aki mindenkit számon tart. Ha mi is számon tartjuk Őt, és vele haladunk, képesek leszünk megőrizni azokat az értékeket, amelyeket tőle már itt megkaptunk.

Végezetül még egyetlen gondolatot szánnék búcsúzásul: csak a derűs órákra emlékezzünk!

NÓGRÁDI GERGELY (12/B)

Próbáld meg kreatívan szenvedni!

* A feltámadás terápiás tapasztalata

Szerencsések vagyunk vagy kevésbé szerencsések? Lucifer Az ember tragédiájában így szól a döghalállal fertőződött Hippianak: „*Ma néked, holnap nékem, édesem.*” Ezzel a magyarázattal kellene beérnünk, ha szenvedésről van szó, és szemellenzős, lehajtott fejű lovakként kellene végigkocognunk a szenvedés kockakövein? Ezzel a hozzáállással megelégedve kellene végignézni egymás néma kocogását is, miközben értelmünket érzéstelenítjük, hogy kibírjuk, ha a szenvedés állapotbeli kötelessége töri ránk az ajtót?

Az apostolok – 11 férfi! – az értelem érzéstelenítésére nem voltak képesek. Nem csupán az életveszélytől futottak el, hiszen Péter a kardját is ki merte rántani, hogy a maga módján beváltsa az ígéretét: „*életemet adom érted.*” Az apostolok a történet értelmessége ellen lázadtak és attól menekültek el („a kereszt a pogányoknak balgaság”). Létezik a tökéletes, Teremtő Isten, van egy tiszta, ártatlan Istenember, az Ő Fia, aki végre eljött közénk, és van szenvedés, bűn, halál, amiktől Ő már sokakat a szemünk láttára – még életében – megszabadított. De hogy mindezek úgy kerülnek helyükre, hogy Ő a történelem kitüntetett pillanatában magára vállalja mindannak a bűnnek az összes (!) testi és lelki következményét, amit valaha ember elkövetett és el fog követni, azt a sötétségét, csalódást, elhagyatottságot, gyűlöletet, közönyt, sőt még az Istentől való elhagyatottság érzését is – ezt senki ember nem merte volna előre elképzelni.

A '70-es években született kognitív viselkedésterápiás módszer alap gondolata az, hogy a külső történésekre adott reakcióinkat a mélyen belénk ivódott múltbeli tapasztalatok értelmi szinten befolyásolják. Nagyon leegyszerűsítve: egy ismétlődő krízishelyzetben azért vallunk újra és újra kudarcot, mert egy mélyen belénk rögzült, ezért rutinná vált gondolatmenet rabjai vagyunk. Ilyenkor csak a korábbi, sebzett tapasztalatunk alapján tudjuk az adott helyzetet értelmezni. A gyógyulás

lehetőségét nehezíti az, hogy ez nem teljesen tudatos folyamat, bár lényegét tekintve értelmi tevékenység, ami még az előtt zajlik le, mielőtt maga az esemény – pontosabban annak az értelmezése! – érzelmeiket generálna bennünk. Amint lezajlik bennünk ez a gyors folyamat, a hibás gondolatmeneteink miatt keletkező érzelmeink már tényleg megbéníthatnak a felszabadult, hatékony reakcióban.

Az apostolok valahol itt akadtak el: a teremtő Isten 1800 éve tartó önközlésével nem állt számukra összhangban mindaz, ami Jézus elfogatástól kezdve történt. Gyógyulásunk esélye mind a feltámadás, mind a viselkedésterápia útján az, ha sikerül visszamenőleg feloldani múltbeli görcseinket, amelyek gondolkodási hibáikra vezethetők vissza és döntő pillanatokban elhomályosítják a szemünket. Így ugyanazt a külső eseményt képessé válunk úgy

értelmezni, ahogy az a valóságnak megfelel, és új értelmezésünk már nem fogja félrevinni az arra adott válaszukat.

Jézus Krisztus arra méltatja az embert, hogy a feltámadásával értelmi választ és gyógyulást is ad. „*Mózesen elkezdve az összes prófétánál megmagyarázta nekik, amit az Írá-sokban róla írtak.*” (...) „*Kenyértöréskor*” (...) „*megnyílt a szemük s felismerték.*” Az ember arra van hivatva, hogy Isten képmásaként teljessé tegye az Ő művét. Nem a semmi-ből alkot, nem változtatja meg a teremtett szellemi törvényeket, de kreatívan folytatja a teremtést. Szent II. János Pál pápa tanítja, hogy Jézus Krisztus megváltó szenvedése is teremtés. A Jézus szenvedése árán megalkotott megváltás tehát teremtett érték! Jézus megadja számunkra az istengyermekséget, társörököséivé, magához hasonlóvá tesz bennünket. És akárcsak a teremtés összes ajándékát, a szenvedő szeretetet is megosztja velünk és bevon a megváltás művének folytatásába. Azt akarja, hogy a teremtéshez hasonlóan azt is vele teljessük be. Nemcsak akkor vagyok „kreatív”, amikor új dolgot találok ki vagy oldok meg a meglévőkből, hanem akkor is – sőt talán akkor a leginkább –, amikor szenvedésem önkéntes elfogadásával folytatom a megváltás művét.

És így már nem az a lázadó kérdés visszhangzik bennem, hogy *miért* (mi okból), hanem az, hogy *miért* (mi célból, kikért) szenvedek, feladatom pedig a hogyan lesz: Jézus Krisztus szenvedéséhez tudom-e kapcsolni az enyémet? „*Örömmel szenvedek és testemben kiegészítem mindazt, ami még hiányzik Krisztus szenvedéséből testének, az Egyháznak javára*” – mondja Szent Pál. Hiányozna valami Jézus megváltó halálából, amit nekem kellene „hozzátennünk”? Lényegében nem. Készen van, akárcsak az univerzum 13-14 milliárd éve. „Csak” annyi, amennyi a Földről hiányozna házakat, városokat, hidakat és gépeket építő és kutató emberek munkája nélkül, személyesen a Te másokért végzett munkád nélkül. Minden értünk van, a teremtett világ működésébe való aktív bekapcsolódás lehetősége és az a méltóság is, hogy szenvedésünket kreatív szeretettel, Krisztussal azonosulva ajánlhatjuk fel. Kivehetjük részünket a végső győzelemből.

—————GYURÁCS-NÉMETH LÁSZLÓ

Korpuszok

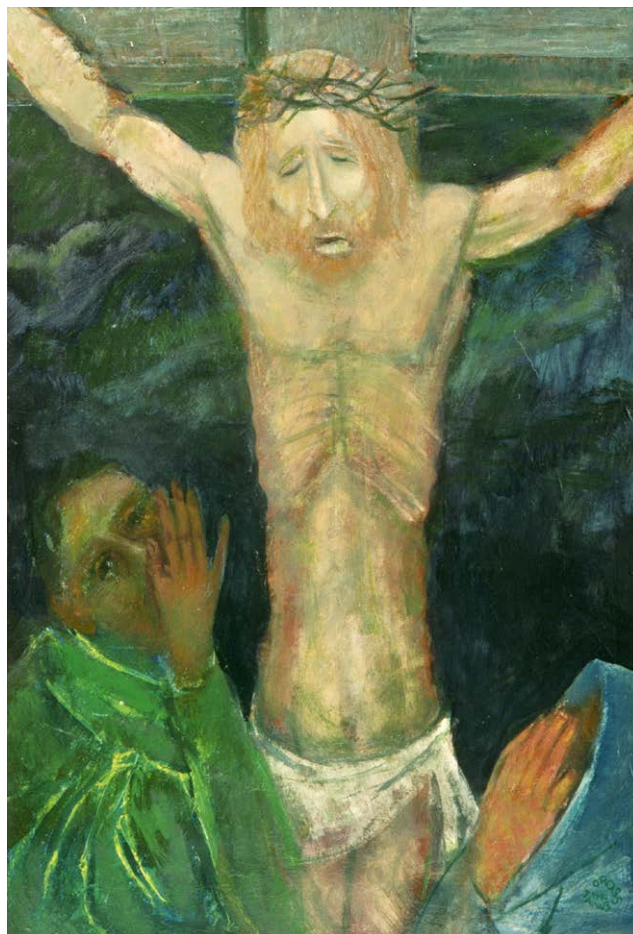
* Orosz János festőművész
kiállítása a Kákonyi Galériában

2018. február 13-án, kedden nyílt meg Orosz János Mukácsy-díjas festőművész, Érdemes Művész, a Magyar Köztársaság Kiváló Művészeinek Korpuszok című kiállítása az esztergomi ferences gimnáziumban működő Kákonyi Asztrik Kortárs Galériában. A kiállításmegnyitő ünnepi hangvételét nemcsak a nagyböjti-húsvéti időszakra választott téma adta, hanem egy kisebbfajta jubileum is: Orosz kiállítása a galéria fennállása óta a 20. tárlat, amely magas színvonalon, elsősorban a szakralitás tematikájában igyekszik a látogatóknak a kortárs művészet legnagyobb alkotóit bemutatni. Orosz János kiállítása húsvét első hetéig tekinthető meg.

Február 13-án, kedden dr. Szabó Lilla művészettörténész nyitotta meg Orosz János kiállítását Esztergomban. A 22 alkotást felvonultató tárlat középpontjába a Korpusz-sorozat képei kerültek, amelyeknél egyszerre érezhető az expresszivitás és a visszafogottság, a tapintható feszültség és annak feloldása – mondta Szabó Lilla. Részletesen beszélt a harmadik terem monumentális alkotásáról, amelyen Jézus keresztre feszítése az ikonográfiai hagyományoktól eltérően sajátosan, egyedi módon fogalmazódik meg. A jellegzetesen magyar tradíciót felelevenítő ún. Á-kereszt, ill. a kép legalsó szektorába tolt horizont monumentálissá nagyítja a háttérrel képző eget, ezáltal az egész képet. Jobb és bal felől egy-egy alkotás, a jobb és bal lator képei a művész intenciójának megfelelően a Golgota jelenetét tárják a szemlélő elé. Szinte tapintható a fájdalom, Jézus esetében – arcát szemlélve – elsősorban lelki értelemben. A jobb lator már az üdvözült ember boldogságát mutatja, vele szemben a bal lator bután és kétségbeesetten néz, bezárva önmagába, szűkös és megváltatlan létének értelmetlenségébe – vélekedhetünk az alkotások láttán.

Szabó Lilla alapos és átfogó bemutatását adta beszédében az Orosz-életműnek. Kitért mestereire, olaszországi tanulmányi útjaira, arra a szellemi és alkotói közege, amelyben a művész megkezdte útját, s amely kísérője volt pályája jelentős részében. Nagy vonalakban beszélt ismertté és jegyzetté vált sorozatairól, amelyek közül az *Íme, az ember* ciklus – a tárlaton kiállított négy alkotás miatt – különösen is hangsúlyossá vált. Ezeknél a képi szürrealizmust emelte ki, a lezárhatatlan szimbolikus tartalmat, azt az akár teológiai, filozófiai vagy antropológiai nézőpontot, amelyben a művész arra keresi a választ, hogy mivé vált az ember, hogyan tekint önmagára, hogyan tekinthetünk mi is ezen képek láttán magára az emberre.

Lírai tájképek is megjelennek a kiállításon, a tárlaton néhány kép erejéig a személyes gyász, az elmúlás profánabb témái is helyet kapnak. Ugyanakkor ezek is a művészi kifejezőerő segítségével

– ahogy Feledy Balázs egyik tanulmányában fogalmaz – egyre inkább kezdenek szakrálissá válni, a profán képes felemelkedni a transzcendens világába.

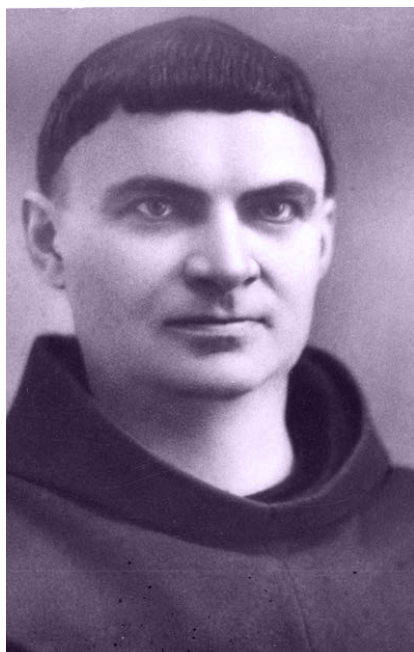
A kiállításmegnyitő ünnepi légkörét Pálmai Árpád karnagy, egyházenész és a ferences gimnázium énekkara teremtett meg, a műsor nyitányaként Lukács Bence hegedűszólóját hallhatta a publikum, amelybe szervesen illeszkedett szintén egy tanuló, Brunczvik Máttyás szavalata. A gömöri népzenei válogatás, Babits Mihály *Eucharistia* című költeménye, a kórus egyházzenei áhítata, s Orosz János Korpusz-képei tökéletes lelki ráhangolódást nyújtottak a nagyböjti időszakra a kiállításmegnyitő résztvevőinek, akik között Esztergom város önkormányzatát Bánhidny László alpolgármester képviselte.

Orosz János Korpusz-képeit nemcsak március 25-ig lehet megtekinteni, már biztos, hogy nagyhéten és húsvét első hetében is láthatóak lesznek az alkotások az érdeklődők előtt. A Kákonyi Galéria (Esztergom, Botyán János u. 10.) a hét minden napján 8.00 és 18.00 óra között tart nyitva, a tárlat látogatása ingyenes.

KEPPEL DÁNIEL GALÉRIAVEZETŐ

Halálának 70. évfordulóján gimnáziumunk első igazgatójára emlékezünk

* P. Weisz Richárd OFM (1890-1948)

A Szűz Máriáról nevezett Magyarországi Ferences Rendtartomány 1949. évi névtárában (sematizmus) az alábbiak olvashatók P. Richárd elhunytáról: „1948. április 15. Főtisztelendő Weiss Richárd atya, volt házfőnök, rendtartományi defintor, tartományfőnök-helyettes, Esztergomban a Szent Antal Kollégium és Gimnázium kiérdemesült rektora, illetőleg igazgatója, életének 58., szerzetességének 41., papságának pedig 35. évében halandó életét Pápán, váratlanul – szentségekkel ellátva – halhatatlanra cserélte fel, ugyanott nyugszik a legnagyobb tisztelettel eltemetve.”

Az alábbiakban az Esztergomi Ferences Szent Antal Katolikus Általános Iskola Évkönyve az 1947-48. iskolai évről c. kiadvány 4. és 5. oldalán megjelent emlékezést közöljük, változatlan formában:

A csodás életre serkent tavaszban szívdermesztő gyász hír repült táviratsárnyakon, és kegyetlen hirtelenséggel terjesztgette P. Weiss Richárdnak, az esztergomi ferences gimnázium kiérdemesült igazgatójának döbbenetes halálát. Intézetünk magas homlokára felkúszott a komor, sötét szomorúságunkat hirdető fekete lobogó, a nevelők és növendékek felriadt lelkébe pedig a mély megilletődés, megkapó kegyelet és szeretet fényében meg-nemesedett visszaemlékezés lopódzott.

Senkire sem szakadt rá oly nagy, őszinte fájdalom és pótolhatatlan veszteség miatt, mint iskolánk együttérző kis közösségére. Ennek az osztatlan részvétnek önfeledt kiáradása beszédesen bizonyítja, hogy Richárd atya áldott neve és áldozatos élete szorosan összetartozott intézetünk bontakozó jövőjével, hiszen életáldozatának legjavát, fáradhatatlan munkásságának legkiválóbb eredményeit iskolánk felvirágoztatására szentelte. Törtelen lelkesedéssel, szakadatlan utánjárással teremtette meg önzetlen munkatársaival a tanítási és a nevelési feltételeket az intézet életének hajnalán. Hogy a felbukkanó nehézségek ellenére is mindig szebben, teljesebben épült a ferences nevelőintézet, és minden évben zavartalanabban és tökéletesebben folytathatja a gimnázium nevelő-oktató hivatását, abban Richárd atyának elévülhetetlen érdemei vannak.

Tizenhárom éves igazgatói ügkörében tisztán kitetszett egészséges pedagógiai érzéke a diákok megértésében és megfeddésében, bámulatos munkabíráásával, s megértő irányításával magához ragadta tanártársait, nagyrabecsült elismerést és változatlan szeretetet vívott ki Esztergom város társadalmi köreiből.

Igazi nagysága azonban puritán papi jellemének egyénítő erényeiben ragyogott. Természetes jósága, puha szíve főséges, megható áldozatokat sugallt neki. Még hivatalos tetteibe is beszüremkedett a szeretet napsugara, a segíthetetlen helyzetekben is kivillant jóakarata, még hangjának is kellemes íze, sajátos melege volt. Egészséges jókedvében s önfeledt örömeiben csak pedáns tartózkodása korlátozta. A közösség egyetemes érdekeiért hallatlanul sok önzetlen áldozatot tudott hozni.

Ilyen vonzó, melegítő egyéniséget nem lehet feledni soha, különösen, ha munkás élete az érdem s dicsőség özönében tündöklök. A drága halottunk életén, emlékének elmerengve minden emberi tekintet veszélyeztetése nélkül hirdetjük: Örök álmokat pihenő Igazgatónk, jóságban és igazságban diadalmaskodott életed kincses örökségeit híven őrizzük, marandó emléked mindig áldjuk. Isten veled!

H... E...

In memoriam Görgényi György

* Osztálytársunktól búcsúzunk

„Jöjjön el a te országod: hogy te uralkodjál bennünk kegyelmeddel és vezess bennünket a te országodba, ahol színed látása homálytalan, szereteted tökéletes, barátságod boldogságot árasztó, élvezésed örökkétartó.”

(ASSISI SZENT FERENC)

Alig fél évvel ezelőtt 32 fiatalember lépteitől volt hangos az iskola kihalt folyosója. Tíz év után készültünk a nagy érettségi találkozóra. Elismerő pillantások közepette haladtunk el a lépcsőfordulóban a tablónk mellett. Eltelt fél év, a lépcsőforduló, az iskola, a tabló, semmi sem változott, de valami mégis más lett: az osztály létszáma 31, hiányzik Görgényi György.

Osztályunk egy emberként bízott abban, hogy osztálytársunk, barátunk felépül, miután súlyos autóbalesetet szenvedett, de a remény szertefoszlott. Amiről azt hittük, velünk sosem történhet meg, végül mégis bekövetkezett. A szomorú hír kegyetlenül sújtott le mindnyájunkra: drága Gyurit 2018. március 1-jén elvesztettük. Kevesebb lett a világ egy illemtudó, segítőkész, talpraesett és erős sráccal, aki nem ismerte a fáradtságot. Sohasem volt tétlen, szerette élni az életet.

A gimnázium után egyetemre ment, mellette napközben családja gyümölcsösét művelte, majd egyik nap focizni, másik nap vízilabdázni ment, végül megmaradt energiáját egy néptáncsoportban vezette le. Mindezek mellett, nem sajnálva szabadidejét, ott segített, ahol csak szükség volt rá. Példát mutatott tiszteletről, fegyelemről, őszinteségről, bajtársiasságról és barátságról. Olyan erényekről, amelyek a mai világban kihalófélben vannak. Amíg köztünk volt, mindenki számára ezt a példát mutatta, bárhol is járt a világban. Mi ezt az örökséget kaptuk tőle, és az a feladatunk, hogy őrizzük tovább. Isten veled Osztálytitkár Úr, emlékeinkben örökké élni fogsz! Nyugodj békében!

Fájó szívvel búcsúznak Tőled volt osztálytársaid (2007/A)

„A Frankából kikerült elitnek mindig dolga felkarolni a következő tehetségeket, egy idő múlva erkölcsi kötelességünk adni.”

Dr. Papp Miklós (1990/B)

* Frankás szikrák a szellemi élethez

A Frankának nemcsak személyes élményeket köszönhetek, hanem szellemiséget. A személyes élményekről jó dolog írni, de talán csak keveseknek érdekes. Amiről én írni szeretnék, az inkább a szellemi élmény.

Egyszerű családban és egyszerű iskolában nőttem fel, de a helyi plébános felfigyelt a családunkra, s testvéreimmel segített egyházi gimnáziumba jutni. Akkor még kommunizmus volt, elnyomás, és csak nyolcegyházi iskola. Máiig hálás vagyok a plébános atyának, hogy nem engedett elsikkadni, s történelmileg bátran indított el egy úton. Azt csak sejtem, hogy a biztatáson túl anyagilag is támogatta a tanulmányaimat. Meghálálni csak úgy tudom, hogy magam is alapítottam ösztöndíjat fiatalok tanulmányainak támogatására, s erre buzdítok mindenkit. A Frankából kikerült elitnek mindig dolga **felkarolni** a következő tehetségeket, egy idő múlva erkölcsi kötelességünk adni.

A tanulással sohasem volt gondom a Frankában, igazából nem is a mindennapi kis tanulmányok az izgalmasak, hanem amikor megcsillan egy-egy zseniális szikra. Vilmos atyával elképesztő kísérleteket végeztünk, máig emlékszem, amikor a fúziós energia jövőjéről beszélt. Fitos tanár úrról elneveztek egy matematikai törvényszerűséget, s azóta tudom, hogy az igazi tudomány és a hit sohasem ellentétes. Balázs atya misztikája mindenkit magával ragadott, „huzata” egy életre megcsapott minket. Kapisztrán atya zenei rajongása elbűvölt, amikor láttam egyszer orgonán játszani: két keze, két lába járt – milyen szép lehet az Isten! Júlia tanárnő érzékeny irodalom-szeretetéből máig élek papi szolgálatomban. Jeromos atya életszentsége a legkomiszabb fiúkból is tiszteletet váltott ki. Felsorolni is lehetetlen azokat a szikrákat, melyek túlmutattak a gimnáziumi tananyagban. Csíkszentmihályi világhírű pszichológiája szerint csak a **tudós** tanárok tudják a többre meghívni a diákot, csak az tud flow-ra lendíteni, aki maga is flow-ban tanít. Ezért is szeretem a teológiát igényesen művelni, az etikát kutatni, a korabeli tudományokkal párbeszédben lenni: a tudomány olyan, mint ablak az égre, mindennapi kis történéseinkből felemeli tekintetünket az abszolút Intelligencia felé.

Mindig is tudtuk, hogy tanáraink és szerzetes atyáink között valódi **hősök** is voltak. Volt, akit üldözött a kommunista rendszer, s

itt talált menedéket. Volt, akinek kényszerből kellett tanítania, s hősiiesen viselte a kudarcait a pedagógia és a tantárgya területén. Volt, akit az oroszok vertek félholtra, s alig hallható hangja mögött súlyos bántalmazásokat sejtettünk. Másokon hősiesség küzdelmet láttunk a betegséggel: ahogy fogyott lassan a teste, de újra és újra közénk jött nevetni egyet. Persze, írtunk dolgozatokat és feleltünk, esténként nagyokat röhögünk – de egymás közt beszélgettünk ezekről a hőskről is. Nekem valahogy Szent Ferenc sebeit hozta közel: nemcsak egy hivatalosan működő iskolába jártunk, hanem sebeket is láttunk. Nemcsak a tanórák neveltek, hanem ezek a sebek is. Nincs élet, amit sebek nélkül meg lehetne úszni, naivitás azt hinni, hogy drámák, keresztek nem lesznek az életemben. A Frankában láttunk sebeket, s láttuk: mégsem depressziósak, hitetlenek, öngyilkosok. Még ha alig, vagy sohasem beszéltek magamutogatón a sebeikről, akkor is tudtunk róla és hatottak így is ránk.

A Franka óta számomra Szent Ferenczel egy mély kapcsolat, egy személyes barátság nagy kalandja indult el. Nem véletlenül nevezik „Második Krisztusnak”, elképesztően mély az ő lelkesége. Kamaszként tudtam látni benne egy lázadót a szülei és a korszak ellen, aztán láttam benne azt is, ahogy bátran rálép a saját útjára. Kamaszkorban jól esik egy ilyen bátor döntést látni! Papként megérintett, ahogy az Egyházat szerette és meg akarta támasztani. Nem egyszerűen egy visszahúzódó remetét látunk, hanem olyat, aki szeret élni, szereti a természetet, szeret énekelni. Nem egy buddhista köldök-nézegetőt, hanem olyat, aki szereti ezt a világot. A sok rigorista és fakír, szomorú és odaát-vágyakozó keresztény sallang között olyan fontos, s máig ható ez az életszeretete! Nála sejtettem meg, hogy nem az „a hű de nagy keresztény, aki megveti a világot, a testet, az életet”, hanem aki **szereti a világot** – úgy, ahogy az Atya. Aki a világ ezen igazi szeretetében elmélyül, az lesz alkalmas arra, hogy családot alapítson, vállalkozást vezessen, vezető beosztású legyen a gazdaság, a politika, a tudományok területén. A világ sóvárogja azokat, akik igaz családapák, becsületes vállalkozók, nagyformátumú politikusok, atyai vezetők – s a frankás diákoknak van küldetésük a közéletben is!

Családos emberként egészen közeli, talán baráti kapcsolatban kerültem Ferenczel. A szegénység romantikus dolog egy kamasz-nak, de egy családapának kemény dolog. Volt az én életemben is olyan időszak, amikor nagyon szegény egyházközségben szolgáltam, s bizony sorba raktam a csekket, hogy melyiket ne fizessem még be... A családért aggódó apaként akkor sokat törtem a fejem: mit szeretett Szent Ferenc abban a szegény létállapotban, amitől tüzzel-vas-sal menekülünk mindannyian? Ferencről mindig kaptam különös vigasztalást. A szegénység misztérium, én egy kicsit arra jöttem rá, hogy a szegénység kulcs a teljességhez. Akit szerzetességre, remeteségre hív az Isten, az teljesebb szegénységben él. De akit családos életre, a munka és a piac világába, annak is törekednie kell egyfajta szegénységre. Aki kicsit sem szegény, az sokat veszít. Szerintem a jövő egyik kulcsa az lesz, amikor megérti egy ember, hogy a **szegénységben van valami kincs**. Egy vállalkozói sikerhez tudni kell az elején szegénynek lenni. A becsülettel elért bőségben is tudni kell szerénynek lenni. A testi vágyakban, a lehetőségek kimerítésében tudni kell lemondani. Még a tehetségünk kibontakoztatásában is merni kell egyoldalúnak lenni, hogy azon a területen mesterek legyünk. Sőt, Isten felé is őrizni kell a koldus-alapállapotunkat: nem jár nekünk semmi, minden ajándék. S az egyetlen, amit adhatunk Neki: az a szegénységünk.

A Frankában mélyült el a papságra hívó hang. Nincs az a pénz, amivel meg lehetne fizetni, hogy az atyák 24 órában elérhetőek voltak. Ez a teljes rendelkezésre állás igazi vértanúság. A szobájukban bármikor faggathattuk őket, soha nem sajnálták, ha felfaljuk édességeiket, ha megisszuk teáikat (is). Mindenki tudja, hogy a legdrágább dolog: az idő. Aki időt ad, a legdrágábbat adja. Ők a legdrágábbat adták, s papságomban benne van: ne sajnáljam magam osztani. Valóban járom az országot, vetíték Szegedtől Szombathelyig, könyveket írok, és az interneten előadok, szerepelek a médiában és teológiát tanítok: mind-mind abban a szellemben, hogy aki önmagát osztja ki, az él igazán, s az hatékony igazán. Sok-sok pap, szerzetes, görögkatolikus lelkesz papi életstílusát határozza meg a

maguk szolgálati helyén a Frankában megtapasztalt **vidám önátadás**, ön-odaajándékozás.

Görögkatolikusként részesülhettünk különleges bánásmódban is: a nagy latin-tengerben kis csepp a mi görögkatolikuságunk. De a kisebbség csak úgy tud megmaradni, ha nem beolvasztják, hanem éppen elősegítik a sajátosságok megtartását. Így tarthattunk görögkatolikus Liturgiát, járhattunk szertartásokra, s hittanórán is hallhattunk a görögkatolikusok sajátosságairól. A görögkatolikuság valóban szegény, a lehetőségei szerényebbek, könnyen fel tudna morzsolódní. Vannak olyan keresztények is, akik máshogy néznek ránk, vagy kifejezetten hátráltatnak... A ferences atyák igazi Ferenc-es szeretettel viszonyultak hozzánk, tisztelték sajátosságainkat és buzdítottak a magunk útjára, hiszen maga Ferenc is szerette a keleti keresztényeket. Nem véletlenül tanult oly sok görögkatolikus fiú a Frankában, s lett közülük sok áldozópap.

Hogy mégis mire emlékezem a legszívesebben? Az imádságra. A szerzetes atyákkal, az osztállyal, s az egyedül végzett imádságra. Az imádság magas rendű cselekvés. Ki mint imádkozik, úgy is él. Aki olcsón él, annak csak olcsó boldogsága lesz. Ahogy lehet focizni egy grundon, de a BL-ben, úgy imádkozni is lehet szénakazal módjára, de intelligensen, igényesen is. Az imádság az élet pilótája. Aki jól imádkozik, jól vezeti az életét. Hallatlanul jó volt imádkozni egyedül a kápolnában és közösségekben a templomban, a Balaton partján a tábor-tűznél vagy a hegyi túrán, gitárral vagy a népekekkel, gregoriánt vagy taize-i énekeket. Azt hiszem, aki megtanul jól imádkozni, annak meg lesz oldva az egész élete. Nem lesz könnyű, de igaz lesz. Az igényes boldogság nem adja magát olcsón.

A Franka legnagyobb kincse, ha igényesen tudtok együtt és személyesen imádkozni! Az élet legfontosabb leckéje.

Fotó: Mudrák Attila

Könyvbemutató

* Szent László tiszteletére – ferences főhajtással

A Pax et Bonum Esztergomi Ferences Diákegyesület szervezésében került sor a Ferences köszöntés Szent László királynak című kötet bemutatására 2018. január 16-án Esztergomban, a Balassa Bálint Szakgimnázium Berzeviczy dísztermében. A könyv 2017-ben, Szent László emlékévében jelent meg a Magyarok Nagyasszonya Ferences Rendtartomány kiadásában. Imprimatur P. dr. Dobszay Benedek minister provincialis.

A Diákegyesület nevében Panyi Zsolt öregdiák (1987/B) köszöntötte a résztvevőket. Ezt követően a Boldogasszony, anyánk ősi magyar himnusz közös éneklése pillanatok alatt egységgé formálta az eseményre érkezőket. A P. Tokár János OFM szerkesztésében elkészült szép összeállítás Búcsúszentlászlói és Mátraverebély-Szentkút hagyományaival foglalkozik. A szerkesztő G. Tóth Franciska irodalomtörténésszel beszélgetve elmondta, hogy a címlapon szereplő Takács István festette búcsúszentlászlói mennyezetfreskó („Keresztények segítsége”) egy képben

foglalja össze a számára legfontosabb üzeneteket. A kötet címadása pedig mindezt erősíti és beszédesen hirdeti, hogy a

ferenceseknek személyes, közvetlen, megélt kapcsolata van szent királyunkkal. E fő gondolat mentén vezet végig a könyv az olvasóját. Mint egy színes és gazdag emlékkönyv kapunk képet a magyar nép Mária és Szent László tiszteletéről, amelynek fenntartásában és szolgálatában ferences szerzetesek működtek közre hitbéli küldetésük és történeti hivatásukhoz híven. P. Tokár János elképzeléseit ismét magas esztétikai színvonalon öntötte formába a kötet tipográfusa és tervezője: Szeder Balázs Péter, ferences öregdiáktársunk (1996/C). A könyvet lektorálta: Hidász Ferenc atya, öregdiáktársunk (1978/A), a történeti kiegészítő jegyzeteket készítette: dr. Medgyesy S. Norbert művelődéstörténész, a PPKE BTK egyetemi docense, a Szent László Társulat társelnöke, Mudrák Attila öregdiáktársunk (1976/B) pedig fotóival gazdagította a kiadványt. A kötetbemutató hangulatát emelték Pálmai Árpád karnagy-egyházenész, öregdiáktársunk (2000/A) Szent László királyt megidéző szép énekei, és a vezetésével működő Temesvári Pelbárt Ferences Gimnázium énekkara, valamint a kötetből elhangzó népmonda, amelyet az est meglepetésvendége, Horányi László

színművész, öregdiáktársunk (1969/B) tolmácsolóként a nagyszámú közönségnek. Igazi ünneppé avatta az estet, hogy a végén közösen elénekeltük Tamás Alajos ferences atya szerzeményét, Assisi Szent Ferenc atyánk Assisi szentje c. himnuszát. Régi és mai diákok így mindig közösséget alkotunk itthon az Alma Materben, Esztergomban. A helyszínen János atya több mint egy órán keresztül dedikálta kötetét az érdeklődőknek.

Köszönetünket fejezzük ki Kedves Ilona iskolatitkárnak, hogy a Diákegyesület elnökségének és felügyelőbizottságának felkérésére, minden apró részletre kiterjedő figyelemmel és precizitással szervezte meg a bemutatót, és önzetlen szolgálataival nagyban hozzájárult a könyvbemutató sikeréhez.

Köszönettel tartozunk Szepesi Márta igazgató asszonynak, a Balassa Bálint Szakgimnázium igazgatójának, hogy rendelkezésünkre bocsátotta az iskola gyönyörű dísztermét és kollégájának, Kedves József műszaki vezetőnek, hogy előkészítették nekünk a termet és biztosították számunkra a biztonságos technikai hátteret.

Kiemelten köszönjük öregdiáktársainknak, hogy szép számmal eljöttek és velünk együtt ünnepeltek. Továbbá köszönjük a ferences és világi atyáknak, gimnáziumunk diákjainak és dolgozóinak, Esztergom város alpolgármesterének és a képviselőtestület tagjainak, valamint Esztergom és más településekről érkezett vendégeinknek a részvételt és a kitüntetett figyelmet.

Végül, de nem utolsósorban köszönetünket fejezzük ki a Bonum Televízió és Régió Televízió Esztergomnak, hogy megörökítették ezt a felemelő, felejthetetlen estét! Jó volt ott lenni, öröm volt együtt ünnepelni!

PANYI ZSOLT (1987/B)

Márk atya köszöntése 75. születésnapja alkalmából

MOLNÁR ISTVÁN PLÉBÁNOS (1986/A)

Nekem jutott a megtisztelő és korántsem egyszerű szolgálat, hogy 75. születésnapod alkalmából köszöntselek a népes közösségünk nevében. Ha egyik oldaláról nézem, akkor könnyű, ha a másiktól, akkor nehéz feladat. Könnyű, mert egy papnak nem jelenthet lehetetlen kihívást egykori tanárát, aktuális helyzetben pedig paptestvérét köszönteni. Könnyű, mert négy évig egy fedél alatt éltünk, két évig osztályfőnökünk, prefektusunk voltál. Ugyanakkor nehéz is, mert mindez a krisztusi kor távolságában van tőlünk. Az akkori emlékek sajátos színezetűvé váltak, nem egy esetben a feledés jótékony homálya rejti tudatunk mélyén. Ám mindez így van rendjén!

Szecsakaként megismerkedtünk veled, aki a technikai élet rejtelmibe vezetél be minket. Tátott szájjal hallgattuk előadásodat, lázas izgalommal készítetted a gyakorlati házi feladatot: a Bástya áruház előtti útkereszteződés jelzőlámpás működő makettjét. Gimnáziumi éveink alatt valóban kerültek jelzőlámpák abba a bizonyos kereszteződésbe...

Ezüstösen csillogó „tüsi frizurád”, széles mosolyod felejthetetlen emlék volt számomra. Hamarosan tudomásunkra jutott az is, hogy szoktad vágni a diákok haját, nem is drágán: egy zacskó Negróért. Hamarosan új nevet adtál nekünk: bakfitty – mint utólag megtudtuk, ezt jelenti: egyszerű, könnyű dolgok. Megnyugtató, hogy nem jelentettünk nagy kihívást és megrázkódtatást a számodra. Még akkor sem, amikor 1984-ben osztályfőnökünk és prefektusunk lettél, és minket fekete bárányokat igyekeztél fehérre mosni.

Évekkel ezelőtt híveimmel ellátogattunk Esztergomba, ahol találkozhattunk hosszú évek után. Arcodon ugyanaz a kedves mosoly fogadott, mint 1984-ben, amikor először léptél be az osztályterembe. Arcodon az időtlenség nyugalma ült. Első osztályos technika könyvem már régen elveszett számos költözésem egyike során. Nem bánom, mert az általad átadott tudás beteljesítette küldetését. A tudás elavul, homályos látásunk is reméljük, egyszer kiélesedik, és szeretetünk is növekszik az évek múlásával.

Születésnapod alkalmából szeretettel köszöntünk, és kívánunk kegyelmekben gazdag szerzetesi, papi életet a Szentírás szavaival: „s akik igazságra tanítottak sokakat, tündökölnek örökkön-örökké, miként a csillagok.” (Dán 12,3)

Fotó: WRO-BME

Robotverseny Costa Ricán

* Interjú Lengyel Richárdal (2014/A)

A Temesvári Pelbárt Ferences Gimnázium egykori tanulója, Lengyel Richárd, csapatával 2017-ben második helyezést ért el a World Robot Olympiad nemzetközi pályarobotverseny döntőjében, Costa Ricában. Richárd, aki jelenleg a Budapesti Műszaki Egyetem mechatronika szakos hallgatója, gimnáziumi éve alatt a Ferences Ösztöndíj Alapítvány ösztöndíjasa volt. Életéről, tanulmányiról és a versenyről kérdeztük...

¶ *Mechatronikai mérnöknek tanulsz. Honnan ered az érdeklődésed a reál tárgyak iránt?*

– Nemcsak a reál irányítottság, de az esztergomi iskola is régi hagyomány a családukban. Már az egyik nagyapám, valamint édesapám is ide járt, és később mindenki mérnök lett. Ennek következtében szinte biztos volt, hogy én is Esztergomban fogok tanulni és a mérnökség is meglehetősen érdekelt – persze máshogyan is alakulhatott volna. Innen indult az egész történet.

¶ *Gimnáziumi éveid alatt te is részt vettél a Ferences Ösztöndíj Programban. Milyen volt ez akkor, a középiskolában, és milyen hatással volt a későbbi életedre?*

– A gimnáziumban nagyon szerettem a matek és a fizika tantárgyakat. Az akkori fizikatanárom (Nagy László – a szerk.) korábban is tartott nekünk különórákat, ahol hasonló dolgokat csináltunk, mint később a FÖP keretein belül (OKTV-re készültünk stb.), de sokat számított az, hogy a tanárunk nemcsak szíveségből maradt bent velünk – akár késő délutánig – az iskolában, hanem ő is és mi is kaptunk érte ösztöndíjat. Hallottam, hogy azóta

sokat változott az ösztöndíjprogram szerkezete. Nekünk főleg a különórákból és a versenyekre való felkészülésből, valamint a kommunikációs tréningen való részvételből állt. Ez utóbbi is nagyon jó volt, de nekem a fizika és matek különfoglalkozások segítettek legtöbbit a későbbiekben. A BME-re bekerülni nem nehéz, de bent maradni igen, mivel nagyon nagy a követelmény. Hihetetlenül sokat számított az, hogy matekból és fizikából már a felsőfokú tanulmányaim előtt is találkoztam egyetem szintű feladatokkal.

¶ Érettségi után hogyan vezetett a WRO (World Robot Olympiad) verseny felé az út?

– Bekerültem a mechatronika szakra, és ismét kollégista lettem – mint Esztergomban. A szobatársam is mechatronikára járt, és nagyon hamar jóban lettünk. Az első naptól arról beszélünk, hogy az egyetemen tanult dolgoknak sokszor nincs kapcsolata a valósággal. Megtanuljuk a tankönyvből, majd írunk belőle egy zárthelyit, és ennyi, és emiatt szakmailag száraznak éreztük az első félévet. Sokáig gondolkodtunk azon, hogy milyen versenyen tudnánk indulni, és milyen projekteken lenne érdemes dolgozni. Végül a második évben, valamikor ősszel, egy szórólap alapján találtunk rá erre a versenyre. Aznap a szobatársammal eldöntöttük, hogy biztosan jelentkezzünk, már csak keresnünk kellett két másik embert magunk mellé.

¶ Miért voltatok ennyire biztosak abban, hogy ez a nektek való verseny?

– Ebben a versenyben nagyon jó, hogy egy jelképes nevezési díj ellenében a magyar szponzor, a National Instruments biztosítja a felkészülés tárgyi feltételeit. Ezek egyébként több százezer forintos tételek. Emellett a magyar győztes mindig kiutazhat a nemzetközi döntőbe. A WRO egy pályarobotverseny, amelyen általános iskolás kortól egészen egyetemista korosztályig indulhatnak négy fős csoportok. A különböző korosztályoknak természetesen különböző a feladata. A versenyzőknek nem csak elméleti síkon kell ötletelniük: ezeket adott körülményekhez igazítva, szigorú szabályok alapján meg is kell tudni valósítani. A versenykiírásban meghatároznak egy pályát, amelynek a paramétereit előre elküldik, így a versenyzők a felkészülés alatt ugyanolyan körülmények között

tudnak dolgozni, mint amilyen élesben vár rájuk. Erre a pályára kell egy, az adott feladatot a lehető legoptimálisabban elvégző robotot építeni.

¶ Hogyan kell elképzelni egy ilyen versenyt?

– Olyan mint egy sportesemény. Egy-egy melletti pályákon versenyeznek teljesen autonóm robotok. Ezt azt jelenti, hogy mi hónapokon keresztül építjük, de onnantól, hogy a versenyen megnyomjuk a start gombot, már nem szólhatunk bele a dolgok alakulásába. 2016-ban indultunk először. Ekkor az volt a feladat, hogy egy nagyjából 5*1 méteres bowling pályára kellett bowlingozó robotot készíteni. A robot először kiveszi a tárolóból a labdát, elgurítja, majd eltalálja vele a pálya végén felállított kicsinyített bowlingbábukat. A csavar az volt, hogy a bábuk a pálya végén bárhol elhelyezkedhettek, nem mindig a pálya közepén voltak. Emiatt nem lehetett egy betanult sémát követni (mint például előre megyek 1 cm-t, balra 10-et, és ellövöm stb.), mert lehet, hogy a pálya végén pont máshol voltak a bábuk, mint amilyen elhelyezkedésre én a lépéseket felépítettem. Éppen ezért egy kamerát is kellett rögzíteni a robotra. A felkészülésünk elején már az is óriási siker volt, hogy be tudtuk hozni a kamera képét, és ehhez képest a végén építettünk egy olyan robotot, ami képes volt arra, hogy megnézze, hol vannak a pálya végén a bábuk, és az optimális helyen megállva, a golyókat kilöve a lehető legtöbb bábút ledöntse; illetve a lövés után képes volt analizálni a fennmaradt bábuk helyzetét, és ez alapján döntött a következő lövés kivitelezéséről. 2016-ban tehát ezzel a robotunkkal indultunk a magyarországi versenyen.

¶ Hogyan emlékszel vissza erre az időszakra? Miben fejlődöttél akkor?

– A legfontosabb, ami tényleg igazán nagy előrelépés volt – amellett, hogy szakmailag fontos dolgokat próbálhattam ki –, hogy megtanultam nagyon keményen dolgozni. Egyetemre járás, órák és vizsgák mellett, napi 12-16 órát dolgoztunk – akár éjszaka – majd pár óra alvás után mentünk suliba. Ez így ment heteken keresztül, de ennek lett az eredménye, hogy megnyertük az első versenyünket Debrecenben, ami után kijutottunk a világdöntőre, Indiába. Bár nagyon jó robotunk volt, sajnos a döntőben

egy – a programozó környezet egyik tulajdonságából fakadó – hiba miatt nem indult. Ezt mind hatalmas csalódásként éltük meg, hiszen egy éves munkák végződött így. Sem én, sem a versenytársaim nem szerettünk volna újra indulni.

¶ Ami végül nem így lett, hiszen 2017-ben is indultál, ami jobban végződött... Mi volt akkor a versenykiírás?

– Ekkor tetrisező robotot kellett építeni. Egy 2*2 méteres pályán különböző színű és formájú fa elemeket raktak le, és ezeket az elemeket kellett egy függőleges keretben elhelyezni. A feladat két szempontból volt sokkal bonyolultabb, mint az előző évi. Az egyik ilyen tényező, hogy az elemek felvétele és berakása a mozgásszabályozás szempontjából egy nagyon összetett folyamat. Másik oldalról pedig ezt a feladatot már több oldalról is meg lehetett közelíteni. Legegyszerűbb megoldás lehet például, hogy amikor a robot talál véletlenszerűen egy elemet, lefut rajta egy optimalizációs program, amivel helyben számolva kap egy közelítően jó eredményt, hogy hol helyezze el a táblán az adott elemet. A következő elem optimalizálásánál pedig figyelembe veszi a már elhelyezett elemet, és így

tovább. Ezzel a megoldással az a baj, hogy nem lehet elérni tökéletes eredményt, hiszen egyszerre mindig csak egy elemet vizsgálók. Másik megoldási lehetőség lehet, hogy egy tárolón a robot összegyűjti az elemeket, itt ki is rakja őket és többsével kerülhetnek be a táblára. Mi teljesen máshogy közelítettük meg a feladatot. A különböző helyzetek optimalizálására egy ún. evolúciós algoritmust alkalmaztunk. Az elején véletlenszerűen létrehoztunk különböző megoldásokat (populációkat), majd ezeket a megoldásokat ötvöztük, és a jobb mutációkat tartottuk meg. Ezért nevezzük evolúciós algoritmusnak, mert a biológiai evolúció mintájára a kereszteződések után az erősebbek jobb eséllyel maradnak meg. Ezt a két dolgot ismételte az algoritmus nagyon sokáig. Ennek az algoritmusnak a segítségével meg tudtuk mondani, hogy egy bármilyen elemkombináció esetén milyen sorrendben és hova és hogyan kell az elemeket úgy berakni, hogy utána mindig teljes sorokat kapjunk a falban. Így sokkal magasabb pontszámot tudtunk elérni a versenyen. A 2017-es magyarországi fordulón a mi csapatunk győzött, így kijutottunk Costa Ricába, ahol nagyjából 25 csapattal versenyeztünk a dobogóért.

☞ *Mivel telt az ott töltött idő?*

– Megérkeztünk, és még az utolsó pillanatban is rengeteg dologgal foglalkoztunk. A hotel előterében kiraktuk a pályánkat és ellenőriztük a beállításokat – egy repülővel tízezer kilométert elszállított robotot minden esetben alaposan át kell vizsgálni. A verseny november 10. és 12. között volt. Az első nap a felkészülésről szólt, a következő két napban pedig a selejtezők és a döntők következtek. Érdekes, hogy egy robotról sokszor helytelenül azt gondoljuk, hogy mindig mindent ugyanúgy csinál. Ez csak bizonyos határok között igaz, de azokban az esetekben, amikor korlátozott az eszközhasználat, akkor sok kicsi pontatlanság nagy problémát tud okozni. Nekem az a tapasztalatom, hogy egy robot sem

csinálja kétszer ugyanazt, és emiatt egy ilyen versenyen legalább akkora szerepe van a szerencsének, mint egy sporteseményen. Nem kiszámítható az, hogy mi fog történni. Persze, az első csapat sokkal stabilabb robotot épített, mint bárki más a mezőnyben, emiatt szerintem nagyon megérdemelték az aranyérmet.

☞ *Szakmailag lehet feltöltődés egy ilyen verseny?*

– Nekem inkább feszültség volt. Nagyon nagy kihívás, hogy abban a pár percben, amíg tart a verseny, meg kell mutatnunk, hogy mire voltunk képesek a felkészüléssel töltött egy év alatt. Ott minden objektíven eldől, nem számít, hogy előtte hányszor sikerült tökéletesen minden, a robotnak ott, egyszer kell jól működnie, és a végeredmény nagyon kis dolgokon múlik: a döntőben például az egyik sor két milliméterrel kilógott a keretből, és emiatt a pontszámunk a felére csökkent. Persze, nem lettünk volna elsők enélkül sem, és így sem csúsztunk le a harmadik helyre. Megkaptuk az érmünket és elképesztően örültünk neki. Aztán amikor vége lett a versenynek, végre volt időnk egy kicsit körülnézni: eljutottunk az esőerdőbe, a Csendes-óceánnál kirándultunk, ráadásul kaptunk egy meghívást a Sacramento-i TedX kiállításra, ahol bemutathattuk a robotunkat. Ez is fantasztikus élmény volt! Ekkor egyébként San Franciscóban, egy bencés iskolában voltunk elszállásolva.

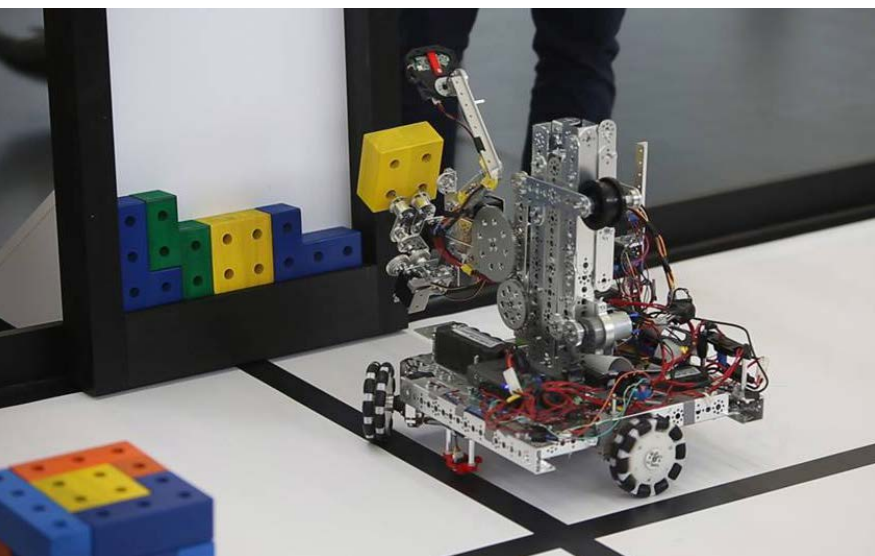
☞ *Mik a terveid a továbbiakban?*

– A The European Institute of Innovation & Technology (EIT) egy nagyjából 15-20 európai műszaki egyetemből álló szervezet, amely főleg informatikai jellegű képzést nyújt, de vállalkozástervezés és műszaki vonal is van benne. Itt szeretném folytatni a tanulmányaimat. Ez egy kétéves mesterképzés, amely során két évet két különböző, az EIT-hez tartozó egyetemen lehet tölteni. Még függőben van, hogy pontosan hova szeretnék menni, a hetekben kell jelentkezni.

☞ *Mivel bátorítanád a mostani ösztöndíjasokat?*

– Nagyon sokat adhat, ha merünk nagy dolgokba belekezdeni – akár már a gimnáziumban. Én azt tapasztaltam, hogy a bonyolult matematikai, fizikai és informatikai összefüggéseket sokkal hamarabb és jobban meg lehet érteni, ha azokat – egy-egy ilyen projekt vagy versenyre való felkészülés során – a gyakorlatban tapasztaljuk. Tanulni, leckét írni, gyakorolni persze mindig kell, de fontos, hogy a tanulás mellett nyitottnak kell lenni az új és különleges dolgok felfedezésére. Én hálás vagyok azért, hogy volt erre lehetőségem.

————— VARGA MÓNIKA – FERENCES SAJTÓKÖZPONT

Zrínyi és Vergilius

* A Szigeti veszedelem és az Aeneis összehasonlító elemzése

Projekt munkámat a 2016/2017-es tanévben – a Ferences Ösztöndíj pályázat keretein belül, Keppel Dániel mentortanárommal – Vergilius *Aeneis* és Zrínyi Miklós *Szigeti veszedelem* című művének összehasonlító elemzéséből készítettem. Dolgozatom célja az volt, hogy kimutassam: ha az antik szöveg bizonyos részeit hozzárendeljük a magyar eposz megfelelő szövegrészeihez, akkor annak tartalma – a makrostrukturális, intertextuális és hypertextuális kapcsolatok által – olyan többletjelentéssel bővül, amely még mélyebb olvasathoz vezethet. Ilyen értelemben a Szigeti veszedelem nem pusztán egy fontos nemzeti esemény epikus átírata lesz, hanem az *Aeneis* mintájára bővíthet az új honalapítás gondolatával, igaz nem fizikai értelemben, mint azt *Aeneas* latiumi harcának esetében láthatjuk, hanem erkölcsi téren, a kereszténység helyreállításával.

Mindkét eposzban a főhősök azért alapítanak (konkrét vagy átvitt értelemben) új hazát, hogy népüknek új életet biztosítsanak. *Aeneas* új földterületet keres, mivel vezetőit elűldözték otthonaikból, és nincs biztonságos hely, ahol letelepedhetnének Trója eleste után. Ezzel párhuzamosan Zrínyi meg akarja mutatni Istennek, hogy igenis létezik még a keresztény Magyarország, amely csak átmenetileg hanyatlik. Ezt azzal tudja bebizonyítani, hogy felmutatja azt a maroknyi erkölcsileg még biztos lábakon álló várvédő csapatot, akik teljes ellentétét képezik az akkori magyarságnak. Ilyen értelemben a várvédő hősök erkölcsi helytállása, visszatérése az igaz hithez, a magyarság bizonyos értelemben vett újjáalapítását jelentheti a létét fenyegető sorsdöntő háborúban. A két eposz között lévő tényleges kapcsolatot nem tudjuk kimutatni, de ha Roland Barthes-ék posztstrukturális szemlélete és kiemelten Gérard Genette transztextualitására vonatkozó tézisei alapján szöveggént állítjuk egymás mellé a két alkotást, akkor az intertextuális, hypertextuális és makrostrukturális párhuzamok megengednek, hogy feltételezzük az összefüggést. Mit értsünk ezek alatt?

Például intertextuális kapcsolat a két eposz kezdősora: „*Arma virumque cano...*” – olvashatjuk az *Aeneis*-ben, amit szó szerint: „*Fegyvert, s vitézt éneklek...*” fordít Zrínyi, de már saját eposzának témájára és főhősére értve, egy szintre emelve ezzel *Aeneas*-t és a várvédő Zrínyit. Ide sorolhatjuk a hármasszózatok meglétét is, amelyek erősítik a szövegek közti kapcsolatokat. Például *Aeneas* – menekülve családjával a lángoló Trójából – háromszor próbálja megölelni felesége, *Creusa* árnyképét. Ehhez hasonlóan Zrínyihez háromszor hajol le a *corpus* a kereszttről, szinte sejtetve közelgő mártír-halálát.

Az egyik legszembeötlőbb és legmegdöbbentőbb párhuzam az elemzés során az volt, amikor Nisus és Eurylaus hőstettét egy az egyben a Szigeti veszedelem IX. énekének Radivoj és Juranics epizódjában láttam visszaköszönni. Minden bizonnyal a költő Zrínyi itt tudatosan követte vagy másolta (imitáció!) Vergiliust, hiszen szinte ugyanazok a mozzanatok és történések olvashatók a magyar eposzban, mint az antik szövegben.

Projekt munkámban e néhány kiemelt – és még sok más kisebb – párhuzam által

kívántam bizonyítani a két szöveg közötti elvi kapcsolatot. Ennek értelmében Zrínyi Miklós nem pusztán az első magyar eposzt írta meg, hanem a magyarságnak azt a meghatározó művét, amely párhuzamba állítható az *Aeneis*-nek fizikai téren történő honalapításával, vagyis a latinok nemzeti eposzával.

GELENCSÉR TAMÁS (11/B)

felhívások

A Franka-nap (öregdiákok szokásos éves nagytalálkozója) **április 21-én lesz.** A találkozó 9.00 órakor kezdődik. P. Papp Tihamér atya aznap 10 órától tartja aranymiséjét ez esztergomi ferences templomban az öregdiákoknak és tanulótársaknak. A Babits Mihály Kamaratársulat, Esztergom Város Önkormányzata, a Pax Et Bonum Esztergomi Ferences Diákegyesület és gimnáziumunk szervezésében délután 15.00 órakor felavattuk egykori diákunkról, a színészlegendára Bubik Istvánról elnevezett esztergomi utca tábláját. Bubik István családtagjait, minden egykori osztálytársat, öregdiáktársat, barátot és tisztelt szerettel hívunk és várunk. A részletes program gimnáziumunk honlapján és facebook oldalán is megtalálható.

TÖBB, MINT NAPKÖZI!

Nyári tábor a Frankában 5-8. osztályos „külsős” diákok számára.

A táborba azokat a fiúkat várjuk, akik nem az iskolánk tanulói, de érdeklődnek a Franka iránt, vagy egyszerűen csak kipróbálnák egy héti, hogy milyen egy bentlakásos iskolába járni. A tábor során naponta sok sportolás (foci, kosárlabda, röplabda, sportlövészet, íjászat), természettudományos és informatikai foglalkozások, digitális környezetben történő tanulás, társasjátékok és lelki programok teszik ki a diákok napjait. Napi háromszori étkezés és szállás a gimnázium kollégiumában. Szervezők: *Rockenbauer Barnabás* ferences testvér és *Szánthó Gellért* öregdiák (1993/A), igazgatóhelyettes. Időpont: 2018. június 24-29. Részvételi díj: 5.000Ft/fő. Jelentkezés és további információ a gelazs@freemail.hu címen, vagy a 0620/823-1623 számon. Jelentkezés határideje: 2018. június 10.

BEHARANGOZÓ – FERENCES KLUBEST

Kedves Frankás Öregdiáktársaink!

Örömmel értesítünk Benneteket, hogy szervezés alatt van az első FERENCES KLUBEST. Meggyőződésünk, hogy szükség van egy olyan alkalomra, ahol negyedévente a különböző évfolyamok (öreg)diákjai találkozhatnak egymással, kapcsolatot építhetnek és egy jót beszélgethetnek. Van bennünk számos közös vonás, de kétségkívül a ferences eszmeiség, az együtt töltött esztergomi frankás évek olyan biztos alapot jelentenek, amelyre lehet közösséget építeni.

Ferences Klubest

A Klubestre alkalmanként meghívunk egy karizmatikus egyéniséggel bíró vagy érdekesítő témát hozó előadót. Lesz vacsora és kötetlen beszélgetés, de a politikát teljesen kizárjuk!

Az esemény pontos részleteit rövidesen az ismert Franka csatornákon küldjük el számotokra (Facebook, ímél). Amennyiben nem akarsz lemaradni róla, jelezd részvételi szándékodat a ferencesklubest@gmail.com ímél címen! Szeretettel vár a Pax Et Bonum Esztergomi Ferences Diákegyesület elnöksége és felügyelőbizottsága.

Idén is megrendezésre kerül az iskola jelenlegi és régi diákjai számára az **Öregdiák-Diák Kosárlabda torna 2018. június 30-án.** Az egész napos versenyre sok szeretettel várjuk minden kosárlabda kedvelő öregdiákunkat kész csapatokkal, vagy egyedül jelentkezve, játékosnak, vagy nézőnek egyaránt. Jelentkezés és további információ Szánthó Gellért igazgatóhelyettestől a hadse@freemail.hu címen, vagy a 0620/823-1623 számon.

P. PAPP TIHAMÉR ARANYMISÉS MEGHÍVÓJA

Kedves Öregdiáktársaim! Kedves Mindannyian, akiknek a Temesvári Pelbárt Ferences Gimnázium és Kollégiumban osztály- vagy iskolatársa, akiknek prefektusa, osztályfőnöke, tanára, rektora voltam, vagy mindazok az öregdiákok és tanulótársak, akik ismertek, tudtak rólam, s jó emlékekkel hordoznak szívükben.

Közös hálaadásra hívlak szeretettel Benneteket az esztergomi ferences templomba, hogy köszönetet mondjunk együtt az Úrnak, „mert nagy dolgot cselekedett velem a Hatalmas, és Szent az ő Neve” (Lk 1,49). 50 éve kaptam meg a papság szentségét, indított útnak, tartott meg, s rakta tele tarsolyomat kincseivel, hogy osszam szét mindazoknak, akik utamba kerülnek. Ha úgy érzed, Te is részesültél belőle, segíts megköszönni a Teremtőnek és Megváltónknak, a Szentlélek örömeiben! A közös hálaadásra Esztergomban az öregdiákok éves nagytalálkozóján, a Franka-nap keretében, azaz 2018. április 21-én 10.00 órakor kerül sor.

Szeretettel hívlak a tornatermi program utáni közös ebédre is, amelynek helyszíne a gimnáziumunk diákebédlője. Aranymisés áldással várlak:

P. Papp Tihamér OFM házfőnök

hírek

Hálás szívvel köszönjük kedves adakozóinknak, híveknek, szülőknek, barátoknak, munkatársaknak, hogy felhívásunkra idén is ajándécsomagokkal segítettek Bőjte Csaba testvér székelyhídi és gálospetri otthonainak rászoruló gyermekeit. Kiemelt köszönet illeti az újpesti Szent József Plébánia közösségét, akik *fiót. Molnár István plébános atya*, ferences öregdiákunk (1986/A) koordinálásával nagy mennyiségű ajándékkal járultak hozzá a gyűjtésünkhöz. Hálásak vagyunk a *Franka95 öregdiák közösségnek*, akik a tavalyi évhez hasonlóan – Szóda Ákos öregdiákunk összefogásával (1995/C) – idén is elsőként segítettek, és hozzájárultak az otthonokba való kiszállítás benzinköltségéhez is. Köszönjük továbbá dunaharaszti diákunk szüleinek a *Fit Shape* cég adományait, valamint a pilismaróti *Noszkay családnak* az összegyűjtött csomagokat. Az ajándékok hiánytalanul eljutottak a gyermekekhez, örömük és boldogáguk határtalan volt. Nagylelkű felajánlásaikért, adakozó és tevékeny szeretetükért a jó Isten áldását kérjük mindannyiukra.

2018. január 20-án a lengyel Gazeta Polska Klubok képviseletében a szervezet elnöke, Ryszard Kapuscinski, Lengyel Attila, a Civil Összefogás Fórum Miskolc Klub vezetője és *Barsi Balázs ferences szerzetes* vehették át a Civil Összefogás Fórum (CÖF) – Civil Összefogás Közhasznú Alapítvány (CÖKA) Szellemi honvédelemért díjait a Civil Együttműködési Tanácskozás pénteki budapesti, az Uránia Nemzeti Filmszínházban tartott találkozóján.

Január 20-án 59 végzős diákjaink mellé felöltöttük a szalagot, annak jeléül, hogy elkezdődött az érettségire való felkészülés utolsó szakasza.

Január 26-án *Pindroch Csaba* öregdiákunk (1990/B) a Nógrád megyei kulturális élet legmagasabb rangú kitüntetésében, Madách-díjban részesült. Kitüntetéséhez szeretettel gratulálunk!

Negyediként zárta február 8-án az olaszországi Bresciában rendezett papi futsal-Eb-t a magyar válogatottnak. A magyar papi válogatottban *Rockenbauer Barnabás* ferences testvér, gimnáziumunk tanára és prefektusa, *Stefán Zoltán* öregdiákunk (1990/A – Miskolci Egyházmegye) és *Kocsis Dániel* öregdiákunk (2006/A – Nyíregyházi Egyházmegye) is játszott. Szeretettel gratulálunk!

Február 12-én *Elmer István* és *Kipke Tamás* esztergomi születésű öregdiákjaink (1970/B) voltak az esztergomi Helischer József Városi Könyvtár „Köztünk élnek” című műsorának vendégei.

2018. február 22-én *dr. Percze László* öregdiákunk jóvoltából disznóvágást tartott az iskola.

Öregdiákjaink 2018. március 2-4. között tartották szokásos lelkigyakorlatukat Sümegen. A lelkigyakorlat vezetője *dr. Barsi Balázs* ferences atya volt, szervezője pedig *Kanyó Henrik* (1990/A) öregdiákunk.

„*Nem ti választottatok engem, hanem én választottalak titeket...*” (Jn 15,16).

Pappászentelésének 50. évfordulóján, *P. Papp Tihamér OFM* esztergomi házfőnök 2018. február 18-án gimnáziumunk diákjaival és dolgozóival, február 25-én pedig a ferencesek nagycsaládjával (szerzetesek, szerzetesnővérek, Ferences Világi Rend közössége) együtt adott hálát az elmúlt 50. év minden kegyelméért a 11 órás szentmise keretében. A szentmise főcelebránsa *dr. Dobszay Benedek* provinciális atya volt. A közös hálaadó szentmisét mindkét alkalommal szerény agapé követte. A február 25-ei szentmisét a Bonum Televízió élőben közvetítette. Az öregdiákjainkat április 21-én (Franka-napon) a 10 órákor kezdődő hálaadó szentmisére várja szeretettel Tihamér atya az esztergomi ferences templomba.

Március 5-én *Pély Barna* ferences tanulótárs (1994/A) volt gimnáziumunk vendége.

gyászjelentés

† **Szautner György** öregdiákunk (1956/R) 2017. december 20-án Marcaliban hunyt el.

† **Dr. Kálmán Alajos** ferences tanulótárs, a magyar kémikustársadalom és szűkebb tudományterülete, a kristallográfiai szerkezetkutatás nemzetközi elismertségű, kimagasló hazai szaktekintélye 2017. december 26-án, 82. éves korában váratlan hirtelenséggel elhunyt. Temetése 2018. január 12-én volt.

† **Kunz Roman** öregdiákunk (1957/R) 2018. január 17-én hunyt el.

† **Tóth Ferenc** öregdiákunk (1961/H) 2018. február 4-én hunyt el. Cyermekétől, Tóth Tamás (1989/B) öregdiákunktól a következő üzenet érkezett: „*Mindig szeretettel beszélt és gondolt a Frankára, és ha tehetne, elment az éves öregdiák-találkozóra és lelkiekben feltöltődve jött haza. Minden bizonnyal ennek volt köszönhető, hogy bátyámat és jómagamat is ott taníttatott.*”

HÍRSZERKESZTŐ: KEDVES ILONA

